

Lugupeetud Vabariigi Valimiskomisjoni esindajad!

Pöördun Teie poole erakonna KOOS Erakond juhatuse liikme ja seadusliku esindajana seoses meie erakonna osalemisega Riigikogu valimistel, mis toimuvad 7. märtsil 2027.

Käesoleva pöördumisega soovime aegsasti lahendada põhimõttelise praktilise küsimuse, mis mõjutab otseselt KOOS Erakonna võimalust osaleda valimistel ja registreerida oma kandidaadid.

Tänase seisuga ei ole KOOS Erakonnal kehtivat arvelduskontot, mille kaudu erakond saaks teha oma makseid.

Seejuures ei ole pangakonto puudumine seotud erakonna soovimatusega täita õigusaktidest tulenevaid nõudeid ega vajalike rahaliste vahendite puudumisega.

Erakond on korduvalt pöördunud pankade poole eesmärgiga avada arvelduskonto, kuid on saanud eitavaid vastuseid. Vastavate pankade keeldumiste kinnitused on lisatud käesolevale pöördumisele.

Seega on KOOS Erakond objektiivses olukorras, kus erakond on valmis täitma kõiki seadusest tulenevaid rahalisi kohustusi, kuid tal puudub see pangandusinstrument, mida kehtiva korra kohaselt nende kohustuste täitmiseks vajatakse.

Olen varem pöördunud Vabariigi Valimiskomisjoni poole samasisulise küsimusega.

Saadud vastuses märgiti, et RKVS § 30 lg 5 kohaselt peab erakond enne kandidaatide registreerimiseks esitamise dokumentide esitamist kandma Rahandusministeeriumi arveldusarvele iga registreerimiseks esitatud kandidaadi kohta nõutava kautsjonisumma.

Samuti märgiti, et maksekorralduse koopia tuleb esitada koos kandidaatide registreerimise dokumentidega vastavalt RKVS § 30 lg 3 p 4.

Seejuures märkis Vabariigi Valimiskomisjon:

„See eeldab praktikas erakonna poolt kontrollitava arvelduskonto olemasolu ja kasutamist. Seadus ei sätesta alternatiivseid maksevõimalusi ega erimenetlusi.“

Eelmises vastuses selgitati samuti, et kolmas isik ei saa erakonna eest kautsjonit vahetult tasuda ning kui füüsiline isik soovib kautsjoni rahastada, peab ta esmalt tegema erakonnale seadusliku annetuse, mille järel peab erakond ise tegema vastava makse.

Võtame nimetatud selgituse teadmiseks.

Samas näitab just see selgitus lahendamata praktilise probleemi olemasolu.

Kui erakonnal puudub arvelduskonto, ei ole erakonnal võimalik ka pärast seadusliku annetuse saamist füüsiliselt ise teha seaduses ette nähtud pangamakset.

Selle tulemusena tekib suletud olukord:

erakond peab kautsjoni ise tasuma - selleks on erakonnal vaja pangakontot - pangad keelduvad erakonnale kontot avamast - ilma kontota ei saa erakond makset teha - ilma

maksest tuleneva kinnitusega ei saa erakond esitada kandidaatide registreerimiseks täielikku dokumentide paketti.

Just seetõttu pöördume uuesti Vabariigi Valimiskomisjoni poole.

Palume määrata **konkreetne, seaduslik ja praktiliselt teostatav mehhanism**, mis võimaldaks erakonnal täita seadusest tuleneva nõude olukorras, kus erakonnal objektiivselt puudub pangakonto vaatamata erakonna poolt selle avamiseks tehtud jõupingutustele.

Meie jaoks on põhimõtteliselt oluline saada just praktiline juhised:

mida peab KOOS Erakond konkreetselt tegema selleks, et tasuda kautsjon, saada selle tasumise kohta nõuetekohane kinnitus ning saada lubatud kandidaatide registreerimisele Riigikogu 2027. aasta valimistel?

Eeltoodust tulenevalt palume Vabariigi Valimiskomisjonil anda üksikasjalik ja konkreetne juhised.

1. Millisel konkreetsel viisil peab KOOS Erakond tasuma oma kandidaatide eest valimiskautsjoni, kui kautsjoni tasumise hetkel puudub erakonnal kehtiv arvelduskonto seetõttu, et pangad on keeldunud sellist kontot avamast?
2. Millist konkreetset tegevuskorda peab erakond sellises olukorras järgima, et makset käsitataks RKVS § 30 lg 5 nõuetekohase täitmisena?
3. Palume selgitada, kas sellises olukorras on lubatud mõni alternatiivne maksemehhanism, sealhulgas:
 - eri- või ajutine konto;
 - deposiidimehhanism;
 - makse riigiasutuse, notari või muu vahendaja kaudu, sularahas või panga esinduse kaudu;
 - muu konto, mida erakond võib seaduslikult ise kasutada;
 - muu õigusaktidega ette nähtud rahaliste vahendite ülekandmise viis;
 - erakonna ametliku esindaja konto.

Kui selline mehhanism või mõni muu alternatiivne võimalus on olemas, palume esitada selle **samm-sammuline kirjeldus**, sealhulgas vajalikud rekvisiidid, dokumendid ja makse tõendamise kord.

4. Kui alternatiivset mehhanismi ei ole ette nähtud, palume Vabariigi Valimiskomisjonil määratleda, **millisel konkreetsel viisil peab KOOS Erakond täitma kautsjoni tasumise nõude**, võttes arvesse dokumentaalselt tõendatud asjaolu, et erakonnal puudub võimalus avada pangakontot.

5. Kas erakonna pangakonto puudumine, mis on tekkinud pankade keeldumise tõttu kontot avada, võib iseenesest kaasa tuua KOOS Erakonna kandidaatide registreerimise võimatuse isegi

juhul, kui erakonnal on olemas vajalikud rahalised vahendid ning erakond on valmis täielikult täitma kautsjoni tasumise kohustuse?

Kui vastus on jaatav, palume viidata sellise tagajärje konkreetsele õiguslikule alusele.

Juhul kui nimetatud küsimuse lahendamiseks on vajalik mõne teise riigiasutuse osalemine, palume Vabariigi Valimiskomisjonil **oma pädevuse piires iseseisvalt määratleda vajalik koostöökord asjaomase riigiasutusega ning anda erakonnale konkreetne praktiline menetlus**, mis võimaldab täita kautsjoni tasumise nõuet ja registreerida kandidaadid õigeaegselt.

Eriti oluline on, et pangakonto puudumine ei muutuks KOOS Erakonnale ületamatuks takistuseks valimistel osalemise õiguse teostamisel olukorras, kus erakond on objektiivselt valmis ja võimeline täitma õigusaktidest tulenevaid rahalisi nõudeid.

Eeltoodu kinnituseks on käesolevale pöördumisele lisatud ekraanipildid ja muud tõendid pankade keeldumistest avada KOOS Erakonnale arvelduskontot.

Need dokumendid kinnitavad, et tegemist on reaalse ja objektiivse probleemiga, mida erakond ei ole kunstlikult tekitanud ega põhjustanud soovimatusega täita õigusaktidest tulenevaid nõudeid.

KOOS Erakond tunnustab kohustust järgida Eesti Vabariigi õigusakte, sealhulgas poliitiliste erakondade rahastamise läbipaistvust ja valimiskautsjoni tasumist puudutavaid nõudeid.

Me palume tagada **praktiline võimalus seaduse täitmiseks** konkreetsetes olukorras, kus seaduses ette nähtud maksemehhanism ei ole erakonnale erakonnast sõltumatutel põhjustel kättesaadav.

Seetõttu palume esitada mitte varasemas vastuses juba antud üldine kehtivate õigusnormide kirjeldus, vaid **konkreetne samm-sammuline KOOS Erakonna tegevusjuh**is, mis võimaldab:

1. tasuda valimiskautsjon seaduslikult;
2. tõendada selle tasumist;
3. esitada täielik dokumentide pakett;
4. registreerida KOOS Erakonna kandidaadid;
5. tagada erakonna osalemine Riigikogu 2027. aasta valimistel.

Palume käsitleda käesolevat pöördumist ka kui Vabariigi Valimiskomisjoni ametlikku teavitust olemasolevast praktilisest takistusest, mis õigeaegse lahenduse puudumise korral võib otseselt mõjutada KOOS Erakonna võimalust teostada oma seaduslikku õigust valimistel osaleda.

Lugupidamisega

Igor Hopp

juhatuse liige ja seaduslik esindaja
KOOS Erakond